

Kde bydlí vaše www stránky?

Slovo webhosting patří k nejfrekventovanějším nejen v počítačových časopisech. O tom, co to webhosting doopravdy je a kolik vás bude stát se dočtete jen málokde.

Nejprve trochu teorie. Webhosting je pronájem webového prostoru na internetu. Často se mu také říká sdílený hosting nebo virtuální hosting. Soukromé osoby a podnikatelé, kteří se chtějí prezentovat na internetu, vystavují své webové stránky na serveru poskytovatele webhostingu. Za tento pronájem webového prostoru platí pravidelné splátky. Součástí webhostingu je většinou registrace a správa internetové adresy, tzv. domény.

Pronájem webového prostoru

Webhosting umožňuje podnikatelům a osobám provozovat vlastní webové prezentace na internetu. Chce-li se podnikatelský subjekt nebo soukromá osoba prezentovat na internetu, musí mít vlastní fyzický server s určitým programovým vybavením. Dále musí být tento server nepřetržitě připojen k internetu. To představuje dvě poměrně nákladné investice. Alternativou je právě webhosting, který eliminuje potřebu takových investic. Uživatel si pronajme potřebný prostor na serveru poskytovatele webhostingu, ke kterému má časově neomezený přístup pomocí protokolu FTP (File Transfer Protocol). Stránky tak může jednoduše aktualizovat, přidávat nebo mazat. Pokud zákazník provozuje nenáročnou statickou prezentaci a vystavuje pouze statické HTML stránky, vystačí si se základním pronájmem webového prostoru.

Od statických stránek k dynamickým webovým aplikacím

Mnoho provozovatelů webových prezentací používá dynamické stránky napojené na databázi. V takovém případě je základní pronájem webového prostoru nedostačující. Proto většina provozovatelů webhostingu nabízí k pronájmu webového prostoru další přídatné služby a podporu nejnovějších internetových technologií. Ty se odvíjí od použitého operačního systému serveru. K nejrozšířenějším operačním systémům internetových serverů patří Microsoft Windows a Linux. Na platformě Microsoft Windows bývají podporovány dynamické stránky Active Server Pages (ASP), jako databáze se nejčastěji užívají Microsoft Access a robustní MS SQL server. Obdobné technologie nabízí také webhosting na serverech s operačním systémem Linux. Dynamické webové stránky jsou založené na skriptovací technologii PHP (Hypertext Preprocessor) a databázi MySQL nebo PostgreSQL.

Český webhostingový trh

Trh s hostingovými službami je v České republice poměrně mladý. Po pár letech jeho existence se však jedná o relativně stabilizovaný trh. Působí na něm několik zavedených specializovaných hostingových firem. Mezi nejúspěšnější patří P.E.S. consulting, Globe Internet s webhostingovou službou Servery.cz a Zoner software s projektem Czechia. Dalšími hráči na trhu jsou velcí telekomunikační operátoři, mezi kterými je dominantní Český Telecom, resp. jeho divize Internet OnLine. Z alternativních "telekomů" jsou to například Nextra nebo Czech On Line. Opakem těchto globálních telekomunikačních společností jsou malé české firmy a mladí podnikatelé, kteří nabízejí hosting za velmi nízké ceny nebo úplně zadarmo.

Trend současného trhu v České republice je obdobný trendu patrnému také na zahraničních trzích. Provozovatelé webových prezentací a aplikací se přiklání k hostování u specializovaných firem. Dokonce i velké telekomunikační společnosti se snaží virtuální hosting řešit formou outsourcingu u specializovaných webhostingových firem. Jednou z nejdůležitějších událostí letošního roku na hostingovém trhu bude přechod na nový systém registrací domén .cz. Stávající monopolní registrátor českých domén, sdružení CZ.NIC, schválil nová pravidla registrace doménových jmen. Nedávno zveřejněný ceník sdružení CZ.NIC, upravující cenu registrace národních domén, však vyvolal spíše rozpaky. Internetová komunita očekávala, že dojde ke snížení ceny registrace. Z nového ceníku CZ.NIC však jasně vyplývá, že cena domén CZ pro koncové zákazníky pravděpodobně nebude výrazně nižší.

Kolik stojí pronájem?

Cenové rozpětí pronájmu webového prostoru je na českém trhu velice široké. Typicky se cena za komerční webhosting pohybuje v řádu desítek či stovek korun měsíčně. Pokud si zákazník vystačí s prostorem o velikosti několika desítek megabajtů a nepotřebuje podporu skriptovacích technologií ani databáze, bude se cena pronájmu pohybovat u většiny poskytovatelů od 20 Kč do 150 Kč měsíčně. V

případě větších požadavků na velikost diskového prostoru (stovky megabajtů) a při potřebě dynamického skriptování a databáze zaplatí zákazník od 150 Kč do 500 Kč měsíčně. Webhostingové programy dražší než 500 Kč měsíčně jsou určeny pro ty nejnáročnější provozovatele webových aplikací. Nabízejí většinou prostor v řádu několika gigabajtů, podporu všech běžných skriptovacích technologií a nejrůznějších databází.

V nabídkách mnoha poskytovatelů webhostingu lze nalézt také programy dražší než 1000 Kč měsíčně. Převážně se jedná o specializované programy, které podporují nadstandardní internetové technologie, jako např. ColdFusion, MS Sharepoint či databázové prostředí Oracle. Dražší varianty webhostingu jsou také vyhrazeny pro provoz virtuálních serverů s erotickou tematikou, jindy nabízí pronájem elektronického obchodu nebo garanci kvality služeb (SLA). Cena nejdražších webhostingových programů na českém trhu dosahuje částek v řádu tisíců korun měsíčně. Na opačném konci nabídky stojí na trhu ojedinělý freehostingový server Pipni.cz, který nabízí hostování domén 2. řádu, 500 MB diskového prostoru, podporu PHP skriptování a MySQL databáze, to vše zcela zdarma včetně administrace služby přes webové rozhraní.

Ti nejuspěšnější...

Následující tabulka udává desítku nejvýznamnějších poskytovatelů webhostingu v České republice. Údaje uvedené v tabulce byly získány pomocí dotazníku, který oslovení provozovatelé dobrovolně vyplnili. Jako měřítko úspěšnosti webhostingové společnosti byl zvolen celkový počet placených hostovaných virtuálních serverů. Pokud provozovatel počet serverů neuvedl, bylo toto číslo odhadnuto podle počtu hostovaných domén, a to pouze pro účel zařazení provozovatele na odpovídající místo v tabulce. Tabulka obsahuje počty placených virtuálních serverů ke konci února a ke konci června 2003.

Webové prezentace jednotlivých poskytovatelů hostingových služeb také mnoho vypovídají o kvalitě poskytovaných služeb a o vstřícnosti k zákazníkům. Specializované hostingové společnosti mají prezentace propracované a aktuální, většinu úkonů mohou zákazníci provádět přes webové rozhraní. Zákazníci firmy P.E.S. Consulting mají vše jednoduše dostupné na adrese www.pes.cz. Všechny služby je možné objednat on-line prostřednictvím webových formulářů, ceník poskytovaných služeb je také lehce dostupný. Poslední aktualita na serveru je z června 2003. P.E.S. Consulting nabízí svým zákazníkům zelenou linku pro volání zdarma a zabezpečenou administraci služeb přes web. Podobně je na tom web firmy Globe Internet s adresou www.servery.cz.

Objednání služeb je intuitivní, ceník lehce dostupný, poslední novinka pochází z července. I Globe Internet poskytuje zelenou linku a administraci služeb přes webové rozhraní. Výjimkou nejsou ani webové stránky Zoner software na adrese www.czechia.com. Objednávka služeb je plně on-line v rámci neveřejné webové administrace a ceník služeb je součástí veřejné části prezentace. Poslední novinka na stránkách pochází z června. Objednání služeb u Internet OnLine je mírně komplikovanější než u tří uvedených společností. Zákazník musí podepsat smlouvu a odeslat ji poštou. Všechny ostatní úkony pak může provádět na stránkách webhost.iol.cz. Je zde veřejně dostupný ceník webhostingových služeb, poslední aktualita je z dubna. IOL nabízí volání zdarma a zabezpečenou administraci služeb přes web. U webové prezentace freehostingu Pipni.cz je vše v maximální možné míře dostupné přes webové rozhraní. Stránky jsou aktualizované s periodou několika málo dnů. Firma Ignum nabízí svým zákazníkům na stránkách www.ignum.cz jednoduché objednání i ceník služeb. Jejich nastavení se provádí v zabezpečené webové administraci, dále mohou zákazníci využívat zelenou linku. Webové stránky Ignumu jsou aktualizované několikrát měsíčně. Posledním hodnoceným webem je prezentace www.nextra.cz společnosti Nextra. Ta neumožňuje objednávat služby on-line, k dispozici je pouze on-line poptávkový formulář. Na stránkách není dostupný ani ceník webhostingových služeb.

Jan Horna, autor@chip.cz

Webhostingová služba	WWW adresa	Počet virtuálních serverů		Stručná charakteristika
		červen '03	únor '03	
P.E.S. consulting	www.pes.cz	14 600	13 500	Platforma Windows/Linux .NET hosting
SERVERY.CZ	www.servery.cz	14 200	13 000	Platforma Windows/Linux .NET hosting Lotus Domino Oracle, Cold vision MS SharePoint hosting
CZECHIA	www.czechia.com	nezjištěno (odhad více než 10 000)	nezjištěno (odhad více než 10 000)	Platforma Windows/Linux .NET hosting elektronický obchod inShop

INTERNET OnLine	www.iol.cz	7 000	6 500	Platforma Windows/Linux testovací .NET hosting
PIPNI.CZ	www.pipni.cz	7 000	3 500	Platforma Linux – freehosting
IGNUM	www.ignum.cz	5 000	5 000	Platforma Windows/Linux .NET hosting MS SharePoint hosting
NEXTRA	www.nextra.cz	3 000	3 000	Platforma Windows/Linux
CZECH On Line	www.col.cz	nezjištěno (odhad 3 000)	nezjištěno (odhad 3 000)	Platforma Windows/Linux
HYPERLINK	www.hyperlink.cz	2 600	2 000	Platforma Windows/Linux .NET hosting
WEB4U	www.web4u.cz	2 000	1 600	Platforma Linux